

KARTA PRZEDMIOTU

1. Informacje wstępne

Nazwa przedmiotu	Biomedyczne podstawy rozwoju i wychowania dzieci
Wydział	Wydział Psychologii, Pedagogiki i Nauk Humanistycznych
Kierunek	Pedagogika przedszkolna i wczesnoszkolna
Specjalność/Ścieżka specjalizacyjna	—
Poziom PRK	7 PRK
Poziom kształcenia	jednolite studia magisterskie
Forma studiów	studia niestacjonarne
Grupa zajęć	Edukacja zdrowotna (standard kształcenia: Nauczyciel przedszkola i edukacji wczesnoszkolnej (klasy I–III szkoły podstawowej)
Liczba punktów ECTS	4
Rodzaj przedmiotu	obowiązkowy
Liczba godzin ogółem	30 godz.
Cykl dydaktyczny	2023/2024 zimowy
Semestr studiów	2
Rok studiów	1
Profil kształcenia	praktyczny
Rok realizacji	2023/2024
Język wykładowy	polski
Osoba odpowiedzialna za przedmiot	mgr Małgorzata Jochymek (e-mail: mjochymek@afm.edu.pl)

Semestr, liczba punktów ECTS, rodzaj zajęć, liczba godzin w planie studiów

Semestr	Ćwiczenia	Konwersatoria	ECTS
2	15 godz.	15 godz.	4

2. Cele przedmiotu

C1	Przekazanie studentom wiadomości z zakresu rozwoju osobniczego człowieka, jego etapów, struktury i funkcji. Zdobywanie przez nich wiedzy na temat rozwoju fizycznego i motorycznego w poszczególnych okresach. Zapoznanie studentów z podstawowymi potrzebami biologicznymi człowieka (dziecka) oraz sposobami ich zaspokajania, jak też rozwijanie umiejętności i postaw w tym zakresie.

3. Wymagania wstępne

Posiadanie podstawowych informacji z zakresu rozwoju osobniczego człowieka.
Znajomość podstawowych czynników niezbędnych do prawidłowego rozwoju organizmu.

4. Opis efektów uczenia się

W1	Wiedza: Student zna i rozumie: • uwarunkowania rozwoju dziecka • rolę czynników genetycznych w procesie rozwoju dziecka • mechanizmy funkcjonowania procesów życiowych na poziomie wegetatywnym oraz ich podłoże anatomiczne • zasady prawidłowego żywienia dziecka w wieku przedszkolnym i wczesnoszkolnym • przebieg rozwoju somatycznego i motorycznego dziecka w wieku przedszkolnym i wczesnoszkolnym • mechanizmy neurohormonalne leżące u podstaw rozwoju fizycznego i psychicznego dziecka, w tym jego rozwoju w sferze poznawczej i emocjonalnej, oraz ich podłoże neuroanatomiczne • przebieg rozwoju prenatalnego człowieka i czynniki ryzyka rozwojowego • budowę układu płciowego i przebieg rozwoju seksualnego w okresie dzieciństwa • biologiczne i środowiskowe uwarunkowania zaburzeń w rozwoju dziecka • etiopatogenezę i symptomatologię wybranych chorób zakaźnych i przewlekłych wieku dziecięcego oraz metody zapobiegania im	EUK7_W10, EUK7_W11, EUK7_W12, EUK7_W13, EUK7_W17, EUK7_W18, EUK7_W4
U1	Umiejętności: Student potrafi: • wykorzystywać różne źródła informacji w celu pozyskania, uzupełnienia i pogłębienia swojej wiedzy na temat rozwoju dziecka • dokonywać oceny rozwoju somatycznego dziecka z wykorzystaniem narzędzi pomiaru aukuśologicznego • wykorzystywać wiedzę o biomedycznych aspektach rozwoju dziecka w diagnozie pedagogicznej • analizować przejawy zaburzeń w rozwoju dziecka korzystając z dorobku medycyny i nauk biologicznych oraz projektować działania zaradcze adresowane do dziecka, jego rodziców/opiekunów i nauczycieli	EUK7_U1, EUK7_U10, EUK7_U11, EUK7_U12, EUK7_U13, EUK7_U14, EUK7_U15, EUK7_U16, EUK7_U17, EUK7_U2, EUK7_U3, EUK7_U4, EUK7_U5, EUK7_U6, EUK7_U7, EUK7_U8, EUK7_U9
K1	Kompetencje społeczne: Student jest gotów do: • uznania, że nabyta wiedza i umiejętności są częścią profesjonalnego warsztatu pedagoga oraz świadomość potrzeby jej doskonalenia • prezentowania postawy akceptacji i zrozumienia wobec problemów w funkcjonowaniu dziecka w sferze somatycznej i psychospołecznej • dokonywania refleksji na temat poziomu swojej wiedzy na temat rozwoju i funkcjonowania człowieka w sferze biologicznej oraz podejmowania działań ukierunkowanych na jej pogłębianie	EUK7_JO1, EUK7_KS1, EUK7_KS2, EUK7_KS3, EUK7_KS4, EUK7_KS5, EUK7_KS6, EUK7_KS7, EUK7_KS8

5. Treści programowe

Ćwiczenia (15 godz.)

Kod	Tematyka zajęć (nr semestru: 2)
Cw1	Antropogeneza, procesy kulturowe, ewolucja. Wpływ trybu życia na przebieg rozwoju. Cykle i biorytmy w rozwoju ontogenetycznym człowieka. Wskaźniki antropologiczne – obliczanie i zastosowanie w praktyce. Charakterystyka ontogenezy- podstawowe procesy rozwojowe i poszczególne etapy rozwoju. Metody kontroli i normy oceny procesów wzrastania. Biomedyczne aspekty rozwoju w okresie dojrzewania i ich implikacje wychowawcze oraz tendencja przemian – składowe i przyczyny
Cw2	Wpływ żywienia na rozwój człowieka. Odporność organizmu i jej rozwój. Choroby wrodzone - fenyloketonuria, mukowiscydoza i cukrzyca. Zaburzenia rozwoju. Mutacje. Choroby genetyczne. Przebieg informacji genetycznej: replikacja; transkrypcja; translacja. Badania prenatalne.

Cw3	Znaczenie układu wydzielania wewnętrznego. Przemiana materii i energii. Gospodarka wodno-mineralna. Skład ciała i jego zmiana z wiekiem. Układ oddechowy i pokarmowy. Rozwój układu kostno - stawowego i mięśniowego. Rozwój układu krążenia i krwi. Układ nerwowy jako centralny ośrodek integrujący funkcje życiowe oraz biologiczne podłoże procesów poznawczych, zachowania i emocji. Regulacja hormonalna procesów życiowych, jej zaburzenia i ich wpływ na funkcjonowanie człowieka w sferze fizycznej i psychospołecznej.
Cw4	Potrzeby zdrowotne dzieci, młodzieży i dorosłych oraz zagrożenia cywilizacyjne. Wybrane problemy zdrowotne dzieci i młodzieży. Dziecko z chorobą przewlekłą i niepełnosprawnością. Sytuacje progowe jako wydarzenia stwarzające duże trudności w przystosowaniu szkolnym dziecka. Instytucje edukacyjne, opiekuńcze, wychowawcze i kulturalne jako środowisko pracy. Zasady bezpieczeństwa i higieny pracy. Zdrowie nauczyciela.
Cw5	Charakterystyka ontogenezy. Podstawowe procesy rozwojowe. Modele rozwojowe. Adaptacje i adjustacje. Normy rozwoju i zmienność międzyosobnicza. Biologiczne cechy rodziców (żywienie, tryb życia, wiek, warunki środowiskowe). Czynniki ryzyka kobiety ciężarnej i płodu. Rozwój motoryczności człowieka. Biologiczne uwarunkowania i mechanizmy zachowań człowieka na różnych etapach ontogenezy, ze szczególnym uwzględnieniem progresywnej fazy rozwoju osobniczego, z perspektywy podejmowania adekwatnych działań edukacyjnych i wychowawczych. Okres inwolucji. Teorie starzenia się organizmów. Zmiany narządowe w procesie inwolucyjnym.

6. Metody dydaktyczne

Ćwiczenia	
M1	Analiza przypadków
M3	Burza mózgów
M6	Dyskusja
M15	Praca nad projektami
M17	Prezentacja multimedialna
M19	Studium przypadku

7. Nakład pracy studenta

Forma aktywności studenta	Obciążenie studenta
Ćwiczenia	15 godz.
W tym metodą e-learning:	0 godz.

Konwersatoria	15 godz.
W tym metodą e-learning:	0 godz.

Praca własna studenta	
	70 godz.

Całkowite obciążenia	
Sumaryczna liczba godzin dla przedmiotu wynikająca z całego nakładu pracy studenta	100 godz.
Sumaryczna liczba punktów ECTS dla przedmiotu	4 ECTS

8. Kryteria oceny

Warunki zaliczenia przedmiotu:

obecność na zajęciach, aktywność na ćwiczeniach, poprawne oceny z wykonanych projektów i testu wielokrotnego wyboru jednokrotnej odpowiedzi

Ćwiczenia	
Na ocenę 5:	Przygotowanie zadanego tematu projektu i płynna wypowiedź na dany temat bez wspomagania notatkami
Na ocenę 4,5:	Przygotowanie zadanego tematu projektu, płynna wypowiedź w danym temacie, nieliczne wspomaganie się notatkami
Na ocenę 4:	Przygotowanie zadanego tematu projektu, średnio płynna wypowiedź w danym temacie, nieliczne wspomaganie się notatkami
Na ocenę 3,5:	Przygotowanie zadanego tematu projektu, brak płynności wypowiedzi w danym temacie, liczne wspomaganie się notatkami
Na ocenę 3:	Słabe przygotowanie zadanego tematu projektu, brak płynności wypowiedzi w danym temacie

9. Literatura

Literatura podstawowa

- 1] Wolański N., Kaczmarek M. — Rozwój biologiczny człowieka, Warszawa, 2018, Państwowe Wydawnictwo Naukowe
- [2] Woynarowska B., Kowalewska A., Izdebski Z., Komosińska K. — Biomedyczne podstawy kształcenia i wychowania, Warszawa, 2012, Państwowe Wydawnictwo Naukowe
- [3] Woynarowska B., Kowalewska A., Izdebski Z. — Biomedyczne podstawy rozwoju i edukacji, Warszawa, 2021, Państwowe Wydawnictwo Naukowe

Literatura uzupełniająca

- [1] Malinowski A. — Biomedyczne podstawy rozwoju, Poznań, 2013, WSPiA
- [2] Anna Mikler-Chwastek, Marta Wiśniewska, Magdalena Plandowska, Biomedyczne podstawy rozwoju dziecka dla studentów pedagogiki, opiekunów w żłobku i nauczycieli wychowania przedszkolnego, 2021, wydawnictwo Difin

10. Informacja o osobach prowadzących zajęcia

Osoby prowadzące zajęcia

mgr Małgorzata Jochymek (e-mail: mjochymek@afm.edu.pl)